

Profielbeschrijving leraar School voor nieuwkomers De Cocon in Balk.

Het onderwijs aan nieuwkomers vraagt een specifiek profiel.

Daarom vragen wij van jou, dat je:

- een afgeronde Pabo-opleiding hebt en op vakbekwaam niveau functioneert (minimaal 3 jaar werkervaring);
- affiniteit hebt met het werken met kinderen uit andere culturen;
- flexibel bent; je moet kunnen schakelen in onverwachte situaties;
- om kunt gaan met soms dagelijks wisselende groepssamenstellingen;
- lesmaterialen kunt maken buiten de bestaande methoden voor het regulier onderwijs;
- een mentaal sterke, stabiele en energieke persoonlijkheid bent;
- een stressbestendig persoon bent met ambities;
- kunt omgaan met cultuurverschillen en hiervan geniet;
- kunt omgaan met gedragsproblematiek gerelateerd aan traumatische ervaringen (ervaring daarin is een pré);
- over sterk ontwikkelde sociale vaardigheden beschikt;
- over sterk ontwikkelde inter- en intrapersonlijke vaardigheden beschikt;
- kunt differentiëren in zeer heterogene en wisselende groepen;
- uitgaat van uitdaging en ambitie; denken in afgebakende tijden past daar niet bij.

Kennis en opleiding:

- Onderwijsbevoegdheid;
- Ervaring met NT2 onderwijs is een pre, maar geen verplichting.

Relevante competenties voor een leerkracht die onderwijs verzorgt aan deze doelgroep:

Op vier van de zeven basiscompetenties van leerkrachten wordt bij onderwijs aan nieuwkomers een groter beroep gedaan. Deze vier competenties zijn de volgende:

Interpersoonlijk:

- Kan inspelen op andere manieren en gewoontes;
- Kan op verschillende manieren non-verbaal communiceren;
- Is geduldig en consequent.

Pedagogisch:

- Kan met beperkte voorinformatie zich een beeld vormen van de klas;
- Kan zorgen voor een goed sociaal klimaat met wisselende instroom;
- Herkent signalen van kinderen en weet hier passend op te reageren.

Vakinhoudelijke en didactisch:

- Zorgt voor goed klassenmanagement en kan flexibel handelen;
- Kan snel differentiëren;
- Kan omgaan met situaties waar geen passend lesmateriaal voor handen is.

Organisatorisch:

- Kan flexibel om gaan met planningen, roosters, niveaugroepen en lesvoorbereidingen.

Achtergrondinformatie over de competenties in relatie tot het verzorgen aan onderwijs aan nieuwkomers:

Bij het benoemen van de verschillen tussen een leerkracht die werkt met nieuwkomers en de leerkracht die werkt in het reguliere onderwijs gaat het vooral om de houding van de leerkracht. Uit onderzoek blijkt dat een leerkracht die werkt met nieuwkomers flexibeler moet zijn in zijn of haar denken en handelen, sneller ook het eigen handelen moet kunnen aanpassen, meer bedacht moet zijn op een crisissituatie die snel kan ontstaan en daarnaast ook nog eens beter moet kunnen relativeren.

Verder is het niet zo dat een groter beroep wordt gedaan op de competentie 'samenwerken met de omgeving', maar dat er bij de leerkracht nieuwkomers wel een extra aspect bijkomt welke voor hen duidelijk (veel) meer geldt dan voor andere leerkrachten. Zij moet namelijk kunnen communiceren met ouders die geen Nederlands en vaak ook geen Engels spreken over de opvoeding en de onderwijsresultaten van hun kind. De ouders hebben over het algemeen geen kennis van het Nederlandse onderwijssysteem. Het voeren van een oudergesprek kost daardoor vaak meer tijd, waarbij de inzet van een tolk soms gewenst is. Voor nieuwkomers die les krijgen op een reguliere school geldt dat de contactmomenten met ouders goed kunnen worden benut, doordat de ouders de kinderen vaak zelf naar school brengen.

Voor wat betreft de competentie in reflectie en ontwikkeling moeten leerkrachten die werken met nieuwkomers veel meer om kunnen gaan met steeds veranderende omgevingsfactoren zonder dat dit negatieve gevolgen heeft voor de kwaliteit van het onderwijs.

Competentieprofiel van de leerkracht primair onderwijs

Op vier van de zeven basiscompetenties van leerkrachten wordt bij onderwijs aan vluchtelingkinderen een groter beroep gedaan. Deze vier competenties zijn de volgende:

- Interpersoonlijke competentie;
- Pedagogische competentie;
- Vakinhoudelijk & didactische competentie;
- Organisatorische competentie.

1 Interpersoonlijke competentie

Er wordt over het algemeen een groter beroep gedaan op de interpersoonlijke competentie bij leerkrachten die werken met nieuwkomers.

De leerkracht nieuwkomers wordt, meer dan een leerkracht op een reguliere school, geconfronteerd met andere culturen en gewoontes. Het is van belang dat de leerkracht zich hiervan bewust is en hierop snel kan inspelen. Daarnaast geldt voor de leerkracht nieuwkomers dat deze, vanwege de taalvaardigheid Nederlands van de leerling, een groter beroep moet doen op non-verbale communicatie om te kunnen communiceren met de leerlingen. Een voorbeeld hiervan is dat het belangrijk is dat de leerkracht nieuwkomers specifieke kennis moet hebben over de wijze waarop gecommuniceerd wordt in de leefgebieden van de ouders van leerlingen uit de klas. De leerkrachten moeten een zeer uitnodigende houding hebben naar de ouders toe, ten einde communicatie over de leerlingen uit te kunnen lokken. Ook moet de leerkracht nieuwkomers leerlingen stimuleren om zich in elkaars cultuur te verdiepen, zodat leerlingen begrip voor elkaar kunnen opbrengen.

2 Pedagogische competentie

Er wordt een groot beroep gedaan op de pedagogische competentie van leerkrachten die werken met nieuwkomers.

Wanneer leerkrachten pedagogisch niet sterk competent zijn worden zij op een school voor nieuwkomers hier sneller mee geconfronteerd. Dit komt doordat leerkrachten in een klas met nieuwkomers in staat moeten zijn om met beperkte voorinformatie en met beperkte middelen tot communicatie een goed beeld te vormen van de beginsituatie van de leerlingen. Daarnaast geldt voor een aantal van de leerlingen dat zij traumatische ervaringen hebben. Het is belangrijk dat de leerkracht nieuwkomers let op de lichaamstaal van leerlingen zeker wanneer zij het Nederlands nog onvoldoende beheersen.

Tot slot moet de leerkracht nieuwkomers zich constant bewust zijn van het sociale klimaat in de klas en het welbevinden van de individuele leerlingen en de groep; de samenstelling van de klas kan immers, door continue in- en uitstroom, dagelijks wisselen. Het sociale klimaat

kan daardoor ook sterk wisselen. Dit vraagt van de leerkracht nieuwkomers dat er continue wordt gewerkt aan groepsvorming.

3 Vakinhoudelijke & didactische competentie

Op de vakinhoudelijk en didactische competentie wordt een groot beroep gedaan.

Net als leerkrachten in het regulier onderwijs moeten ook leerkrachten die lesgeven aan nieuwkomers op de hoogte zijn van de leerlijnen. Echter, de leeftijd van leerlingen in deze klassen varieert vaak. Door de aanwezigheid van verschillende niveaus en leeftijdsgroepen is een goede beheersing van de gehele leerlijn (met de nadruk op de leerlijn taal) van essentieel belang zodat de leerlingen zich in hun eigen tempo kunnen ontwikkelen en op het juiste niveau kunnen instromen in het regulier onderwijs. Snel kunnen schakelen en zicht blijven houden op de behoeftes van ieder individueel kind is essentieel. De leerkracht nieuwkomers durft te 'springen' in het lesaanbod.

Een ander verschil tussen reguliere klassen en klassen met nieuwkomers is uiteraard dat in de laatstgenoemde veel leerlingen in de klas zitten die (nog) geen Nederlands beheersen. Bovendien heeft een aanzienlijk deel van de leerlingen geen of nauwelijks onderwijservaring. Kennis van tweede taalverwerving en kennis van onderwijs aan leerlingen zonder onderwijservaring zijn dan ook vereisten. De leerkracht nieuwkomers moet inzicht hebben in het geven van onderwijs aan oudere kinderen die nog niet geletterd zijn.

De leerkracht nieuwkomers moet competent zijn in het continue differentiëren naar leeftijd, belevingswereld en (taal) niveau, omdat de instroom en het vertrek van kinderen dagelijks plaatsvindt. Goed klassenmanagement en flexibel handelen is dan ook van groot belang. Er wordt per klas gewerkt in diverse niveaugroepjes (woordenschat, lezen, rekenen) en dat vereist een goede planning. Dit zien we ook terug bij de organisatorische competentie.

4 Organisatorische competentie

Op deze competentie wordt een groter beroep gedaan bij de leerkracht die werkt met nieuwkomers.

De leerlingen zitten kort in de opvangklas en stromen op verschillende momenten in en uit. In die korte tijd moeten alle leerlingen het gewenste einddoel behalen. Het is daarom van belang dat de leerkracht nieuwkomers flexibel om kan gaan met plannings, roosters, niveaugroepen en lesvoorbereidingen. Daarnaast vraagt het van de leerkracht de vaardigheid om in korte tijd nieuwe groepsindelingen te maken die rekening houden met relevante intakegegevens en/of vorderingen van leerlingen. Door fluctuerende in- en

uitstroom is het daadwerkelijke leerlingenaantal per jaar groter dan het leerlingenaantal in een reguliere klas. Dit brengt een andere administratie met zich mee voor de leerkracht. Denk aan instroomtoetsen, tussentijds spullen klaarmaken voor nieuwe leerlingen, onderwijskundige rapporten maken, tussentijdse niveaugroepen aanpassen en het lesrooster aanpassen.